

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
SUAUGUSIŲJŲ IR GERONTOPSICHOLOGIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Antanas Kairys Kitas (-i): doc. dr. Vilmantė Pakalniškienė	Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Studijų krypties	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario (8) semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Raidos psichologija (I ir II) dalykų išklausa	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	32	103

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Supažindinti su suaugusių ir vyresnio amžiaus žmonių raidos fiziniais ir psichologiniais aspektais, juos lemiančiais faktoriais, skatinti kritiškai analizuoti suaugusių ir vyresnio amžiaus žmonių raidos mokslinius tyrimus bei teorines koncepcijas, reflektuoti asmeninį santykį su senėjimu.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Supras suaugusiųjų ir gerontopsichologijos (toliau – SGP) paskirtį ir uždavinius, žinos pagrindines SGP teorines paradigmas.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdinės medžiagos demonstravimu, diskusijos, simuliaciniai žaidimai, teksto analizė, savirefleksija.	Testas raštu, savirefleksijos įvertinimas.
Gebės SGP teorinius modelius ir tyrimų rezultatus taikyti aiškinant individų raidos situaciją.	Savirefleksijos rengimas, diskusijos.	Savirefleksijos įvertinimas.
Žinos SGP tyrimo metodus, gebės paaiškinti ir interpretuoti suaugusių ir vyresnio amžiaus asmenų psichologinių tyrimų rezultatus, gebės reflektuoti SGP tyrimų etinį aspektą.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdinės medžiagos demonstravimu. Diskusijos. Tekstų analizė.	Testas raštu. Savirefleksijos įvertinimas.
Gebės siūlyti su suaugusių ir vyresnio amžiaus asmenų raida susijusių psichologinių tarpasmeninių, grupės, visuomeninių ar tarpkultūrinių problemų sprendimo alternatyvas (individualaus, grupinio ar edukacinio pobūdžio).	Diskusijos. Atvejų analizė. Simuliaciniai žaidimai.	Testas raštu.
Gebės aiškiai ir etiškai komunikuoti apie SGP tyrimų rezultatus, teorinius modelius, pristatyti asmenines su SGP susijusias patirtis, gebės veiksmingai dirbti komandoje bei bendradarbiauti.	Savirefleksijos rengimas.	Savirefleksijos įvertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Suaugusio žmogaus gyvenimo tarpsnių periodizacija. Pagrindinės sąvokos. Pagrindinės suaugusio ir vyresnio žmogaus gyvenimo tarpsnių aiškinančios teorijos (sociokultūrinės, psichologinės ir kt.). Tyrimo metodai.	2		2				4	10	Savarankiškos literatūros (1 knygos privalomos literatūros sąraše 20-28 psl.; 2 knygos 14-38) studijos.
2. Biologiniai pokyčiai ir fizinė sveikata. Faktoriai, lemiantys ilgaamžiškumą, negales, mirtingumą. Fiziologiniai pokyčiai. Kūno, raumenų, kaulų, motorikos pokyčiai. Sensorinės sistemos pokyčiai. Nutukimas. Lėtinės ligos.	2		2				4	11	Savarankiškos literatūros (2 šaltinio privalomos literatūros sąraše 532-556) studijos. Bus pateikti vienas ar keli 2015-2019 metų moksliniai straipsniai (16 psl.)
3. Kognityvinės funkcijos. Nervų sistemos pokyčiai. Neurodegeneraciniai procesai ir juos lemiantys veiksniai. Kognityvinių funkcijų lėtėjimas. Atminties, dėmesio kaita. Mokymasis ir intelektas. Ligos susijusios su kognityvinių funkcijų pažeidimais.	2		2				4	14	Savarankiškos literatūros (2 šaltinio privalomos literatūros sąraše 561-575) studijos. Bus pateikti keli 2015-2019 metų moksliniai straipsniai (30-40 psl.)
4. Asmenybės raida suaugusiojo amžiuje. Skirtingi asmenybės raidos modeliai (psichodinaminis, bruožų ir kt.). Vidurio amžiaus krizė. Socialiniai santykiai ir suaugusio asmens gyvenime. Romantiniai santykiai ir santuoka. Šeima. Draugystė. Socialiniai tinklai ir socialinė parama.	2		2				4	7	Savarankiškos literatūros (3 knygos privalomos literatūros sąraše 265-289) studijos.
5. Darbas suaugusio ir vyresnio žmogaus gyvenime. Karjeros raidos teorijos. Senstanti darbo rinka. Eidžizmas ir diskriminacija. Laisvalaikis suaugusio ir vyresnio amžiaus žmogaus gyvenime. Išėjimas į pensiją. Finansinis pasirengimas pensijai.	2		2				4	4	Savarankiškos literatūros (4 knygos privalomos literatūros sąraše 22-35) studijos.
6. Išmaniosios technologijos vyresniems žmonėms. Naudojimas technologijomis. Išmanūs namai, robotai, virtuali erdvė ir žaidimai, e-medicina. Socialiniai ryšiai ir technologijos. Technologijos, praradus atmintį. Nuotolinė priežiūra technologijų pagalba. Etika.	2		2				4	11	Bus pateikti keli 2015-2019 metų moksliniai straipsniai (30-40 psl.).
7. Psichikos sveikata ir gyvenimo pabaiga. Nuotaikos sutrikimai ir juos lemiantys faktoriai. Priklausomybės. Nerimo sutrikimai, specifinės fobijos. Slauga. Gyvenimo pabaigos ypatumai. Reakciją į mirtį. Mirtis.	2		2				4	14	Savarankiškos literatūros (2 šaltinio privalomos literatūros sąraše 590-580; 624-628) studijos. Bus pateikti vienas ar du moksliniai straipsniai apie

									priklausomybes (10-15 psl.) Dokumentinio filmo peržiūra ir pasiruošimas diskusijai.
8. Pozityvus senėjimas. Išmintis. Gerovės pokyčiai suaugusio ir vyresnio asmens gyvenime. Aktyvumas ir senėjimas.	2		2				4	2	Savarankiškos literatūros (4 šaltinio privalomos literatūros sąrašas 433-439) studijos.
Pasiruošimas egzaminui								15	
Refleksijos rengimas								15	
Iš viso	16		16				32	103	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Testas raštu	55	Sesijos metu	Testą sudarys 15-25 klausimų iš per paskaitas dėstytos, seminarų metu aptartos ir savarankiškai studijuotos medžiagos. Klausimai tiek uždari (su pasirinkimo variantais), tiek atviri, tačiau skirtingo svorio (0,5-4 taškai). Skaičiuojamas bendras taškų skaičius ir, remiantis aukščiausiu surinktų taškų skaičiumi grupėje, transformuojamas į dešimtbalės sistemos pažymį. Testas gali būti atliekamas ir VU Elektroninių studijų ir egzaminavimo centre.
Savirefleksijos įvertinimas	45	Paskutinio seminaro metu	Studentas renkasi vieną paskaitų arba seminarų metu aptartą temą ir ją parengia savirefleksiją. Jos metu pateikia teorinę temos įvadą ir reflektuoja asmeninį santykį su tema. Apimtis – iki 5 puslapių (12 Times New Roman šriftas, 1,5 intervalai). Studentų parengtų savirefleksijų vertinimo kriterijai: 1. Analizės objekto pasirinkimo logiškumas; teorinė temos analizė (40 proc. pažymio). 2. Sugebėjimas reflektuoti asmeninę patirtį ir santykį su pasirinkta tema (60 proc. pažymio). Studentai pagal pateiktą šabloną vertina vienas kito refleksijas (po 1), suteikia grįžtamąjį ryšį vienas kitam, dėstytojai peržiūri vertinimus ir pateikia galutinius įvertinimus.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. Binstock, O. H., George, L. K. (eds.)	2011	Handbook of Aging and the Social Sciences		Amsterdam [etc.] : Elsevier
2. Santrock, J. W.	2011	Life-span development		New York [N.Y.] : McGraw-Hill
3. Lemme, B, H.	2003	Suaugusiojo raida		Kaunas : Poligrafija ir informatika
4. Pociūtė, B., Urbanavičiūtė, I., Kairys, A., Liniauskaitė, A.	2015	Karjeros planavimas: teorija, tyrimai, taikymai		Vilnius: Vilniaus universitetas
5. Rowe, J. W., Kahn, R. L.	1997	Successful Aging	The Gerontologist, 37 (4), 433-440	https://doi.org/10.1093/geront/37.4.433
Papildoma literatūra				
1. Moody, H. R., Sasser, J. R	2012	Aging: concepts and controversies		Los Angeles [etc.] : SAGE

2. Hofer, S. M., Alwin, D. F. (eds.)	2008	Handbook of cognitive aging: interdisciplinary perspectives		Los Angeles [etc.] : Sage
3. Papalia, D. F., Sterns, H. L., Feldman, R. D., Camp, C. J. (eds.)	2007	Adult development and aging		Boston [Mass.] [etc.] : McGraw-Hill